

Brukerveiledning for Norsk patologikodeverk (NORPAT)

Introduksjon

Alle patologilaboratorier i Norge benytter dette kodeverket. Noen bruker en versjon fra 2002 eller lokale tilpasninger av denne, andre har tatt i bruk versjonen fra 2017- eller forbereder implementering av 2019-versjon. Frem til 2016 hadde kodeverket navnet Den norske SNOMED for patologi. Nå er navnet Norsk patologikodeverk. Navneendringen ble besluttet for å unngå sammenblanding med SNOMED CT. SNOMED CT er den internasjonale videreutviklingen av det opprinnelige patologikodeverket

Kodeverket benyttes for å klassifisere diagnoser og beskrive aktiviteten i laboratoriene.

Man har beholdt hovedstrukturen med multiaksialt alfanumerisk system hvor hver akse inneholder et definert område av kodifiserte utsagn. Hver akse er identifisert med en bokstav-betegnelse som settes foran det aktuelle kodennummeret.

Akse for **Morfologi (M)**

omfatter strukturelle forandringer i vev, celler og subcellulære enheter.

Akse for **Sykdommer (S)**

omfatter sykdommer og syndromer.

Akse for **Etiologi (E)**

omfatter årsaksfaktorer knyttet til sykdom.

Akse for **Funksjon (F)**

omfatter normale og abnorme funksjonelle tilstander og enheter.

Akse for **Prosedyrer (P)**

omfatter administrative, preventive, diagnostiske og terapeutiske handlinger knyttet til sykdom.

Innenfor hvert aksestystem vil enhver kode være oppført med en hovedbokstav som viser hvilken akse det dreier seg om (T, M, S, E, F, P) etterfulgt av et 5-sifret tall, eller kombinasjon av tall og bokstaver. I 2002-versjonen var bokstavene begrenset til X og Y, i de nyere versjoner av kodeverket har vi flere.

Begrepsforklaringer

NORPATs superset er alle kodene som NORPAT danner et utvalg av, dvs. alle aktuelle koder, alle utgåtte koder, alle koder som har vært vurdert og alle koder fra danskenes 2015-versjon.

Prosedyreaksen er alle koder hvis kodeverdi begynner med bokstaven P.

Aktivetskodeverket består av alle t-koder og et utvalg av p-kodene. Helsedirektoratet vil ha aktivetskodene som grunnlag når de utarbeider ny finansieringsmodell.

Koder for uttaksmetoder utgjør en del av prosedyrekodene.

Prøvemateriale er kombinasjonen av en topografikode med en kode for uttaksmetode.

Historikk

Siden 1990-tallet har norske patologiavdelinger benyttet Norsk patologikodeverk. Frem til 2016 hadde dette navnet Den norske SNOMED for patologi.

NORPAT er et kodeverk for patologi som bygger på SNOMED. SNOMED er et nomenklatur- og klassifikasjonssystem opprinnelig utviklet av College of American Pathologists på 1970-tallet for elektronisk behandling av medisinske data. All informasjon vedrørende den menneskelige organisme, dens normale og patologiske anatomi, sykdomsårsaker, funksjonelle forhold, sykdomsbetegnelser/entiteter samt forhold knyttet til diagnostiske prosedyrer og behandling skal være klassifisert i SNOMED. SNOMED har utviklet seg videre til SNOMED CT. Eierskapet er overtatt av SNOMED International hvor Norge fra 2016 er medlem.

Patologimiljøet vurderte å benytte SNOMED CT til sin oppdatering av koder, men valgte heller å videreutvikle SNOMED patologi.

Hvorfor ble kodeverket revidert

Det ble ikke publisert noen nye utgaver av kodeverket mellom 2002 og 2017. På noen områder fremsto kodeverket som utdatert.

Hvordan ble kodeverket revidert?

Den norske patologforening, Kreftregisteret og Helsedirektoratet, senere Direktoratet for e-helse gikk i 2015 sammen om å revidere kodeverket. E-helse koordinerte innspill fra DNPS faggrupper og DNPs Kvalitetsutvalg avgjorde hvilke koder som skulle utgå, hvilke som skulle endres og hvilke nye koder som skulle inngå. Dette kodeverket ble publisert i 2017. I 2019 publiserte E-helse en oppdatering som inneholdt aktivetskoder.

Aksene i kodeverket

Akse for topografi (T)

Aksen for topografi omfatter anatomiske lokalisasjoner og strukturer. Den beskriver også kroppens systemer og regioner. T-aksen er obligatorisk for koding både til diagnostikk og til aktivitetsregistrering.

Generelle regler for oppbygging av topografikoder

Et 1-tall på 4. siffrers plass markerer i mange organer slimhinne.

T63010 ventrikkelslimhinne

T63000 ventrikkel

Et 8.-tall på 3. siffrers plass markerer at det dreier seg om lokalisasjoner i to pærede organer, f.eks.

T87800 begge ovarier

T71800 begge nyrer

Et 9-tall på 3. siffrers plass kan markere at det dreier seg om topografi som omfatter to lokalisasjoner i ikke-parede organer.

T74900 urinblære og vagina

Topografihierarkiet

De øverste nivåene i topografihierarkiet beskriver bl.a. fysiologiske systemer og region.

Alle aksene er i prinsippet hierarkisk oppbygget slik at det man vil kode innenfor aksen kan kodes med et «overordnet» kodennummer eller et nærmere spesifisert «underordnet» nummer. I 2002-versjonen fantes betegnelsen UNS (uten nærmere spesifisering) i kodeteksten, men den er nå fjernet. Vi har lagt inn hierarkiske relasjoner i 2019-versjonen, men det er mange eksempler på at det for en gitt topografi er flere overordnede begreper som er aktuelle.

Eksempel på hierarki

T30000 kardiovaskulære system

T40000 blodkar

T41000 arterie

T43000 koronararterie

T43120 ramus circumflexus

De øverste nivåene av topografier

Det aller øverste nivå i topografihierarkiet er T00000 topografi. De følgende koder er plassert umiddelbart under denne. De overordnede kodene har et ulikt antall koder under seg.

T00001 ukjent topografi

T00003 topografi ikke angitt

T00010 hele individet

T00020 multippel topografi

T00100 reseksjonsrand

T00220 donorsted

T00230 recipientsted

T00250 epitel

T00900 hud og underhud

T03900 mamma og endokrine system

T04900 hematologisk og lymfatisk system

T0Y900 ben og bløtvev

T1Y090 respiratoriske system

T30000 kardiovaskulære system

T50000 fordøyelsessystem

T70000 urogenitalsystem

T88000 placenta med navlesnor og hinner

TX0000 nervesystemet

TXX000 øye
TXY000 øre
TXY990 region, uspesifisert
TYX000 celle

Beskrivelse av hvordan man bruker topografikoder

Til fordeling av prøver til patologer med subspecialisering

Topografikoder kan benyttes for å fordele en bestemt type prøve til en bestemt patolog eller en bestemt gruppe av patologer. Man kan for eksempel bruke

T03900 mamma og endokrine system

for å fordele prøver til en patolog med relevant subspecialisering.

Til styring av aktivitet i patologilaboratoriet

En topografikode i kombinasjon med en bestemt uttaksmetodekode eller lokal kode kan styre prøveflyten i en bestemt retning, f.eks.

T86800 begge tuber
P16201 sterilisering

Til diagnostikk

Det er ikke noe regelverk rundt koding for diagnostikk. Det er således ikke obligatorisk å kode topografi for diagnostikk, men det gir strukturering av svar til rekvirent.

Topografiske regionskoder kan benyttes som alternativ til organ- eller vevstopografi. F.eks. vil kodekombinasjonene:

TY46000 retroperitoneum
M54110 fettvevsnekrose

inneholde mer informasjon enn alternativet:

T1X010 fettvev
M54110 fettvevsnekrose

I refusjonskrav

Helsedirektoratet skal endre finansieringsordningen for poliklinisk refusjon. Den vil bli knyttet til overordnede topografikoder sammen med overordnet kode for uttaksmetode.

Eksempler på topografikoder i kombinasjon med andre koder

T02140 hud på nese
P11480 stansebiopsi

T04060 venstre mamma hos mann

P36555 HER2

T51030 munnslimhinne

P32120 rutinefarging av celler og vev

P36550 immunhistokjemisk undersøkelse

Akse for morfologi

Morfologikodene beskriver strukturelle endringer i både vev, celler og subcellulære enheter. En M-kode er alltid knyttet til en T-kode. Man kan knytte flere M-koder til samme T-kode.

Innenfor morfologiaksen vil det ofte være behov for å modifisere eller spesifisere en kode utover den betydning av koden som går på selve den patologiske tilstand. F.eks. vil flere av de forskjellige typer blødninger som er oppført i kodeverket mellom M3700. og M3719. kunne få de samme underordnede modifiserte betydninger ved å knytte en felles betydning til det 5. sifferet:

-0 uten nærmere spesifikasjon, tidligere oppført som UNS på slutten av kodeteksten.**
-1 akutt**
-2 subakutt**
-3 kronisk**
-4 massiv**
-5 diffus**
-6 lokalisert**
-7 okkult**
-8 med ukjent utgangspunkt**

Eksempel:

M37003 kronisk blødning

Liknende eksempler finnes innenfor en rekke forskjellige morfologiavsnitt, der bare 5. sifferet varierer. I 2017-versjon har man forenklet ved å kutte flere av kodene med *modifiserende 5-siffer*. Ta kontakt på lab@ehelse.no dersom det skulle være behov for å reaktivere lukkede koder av denne typen.

Innenfor tumoravsnittet (koder som begynner med M8.... og M9....) har 5. sifferet en helt spesiell betydning:

-0 benign**
-1 usikker benign/malign**
-2 karsinom in situ / intraepitelial / ikke-infiltrerende**
-3 malign primærtumor**
-4 direkte spredning**
-5 mikroinvasiv**
-6 metastase**
-7 residiv (ikke i bruk i denne versjon)**
-8 med regresjon (ikke i bruk i denne versjon)**
-9 usikker primærtumor/metastase**

Eksempel:

- M81400 adenom**
- M81401 irregulært sylinderepitel, usikkert benignt/malignt**
- M81402 grov dysplasi i sylinderepitel / adenokarsinom in situ**
- M81403 adenokarsinom**
- M81404 adenokarsinom (direkte spredning)**
- M81406 adenokarsinom (metastase)**
- M81409 adenokarsinom (usikker primærtumor/metastase)**

I 2002-versjonen kunne man *foreta gradering av svulster ved hjelp av et 6. siffer*. Dette er man gått bort ifra i 2017-versjon og videre.

Morfologihierarkiet

Morfologi-aksen er delt i 9 hovedavsnitt, og 1. sifferet (0-8/9) i den 5-sifrede koden angir hvilken av de 9 hovedtyper av morfologiske forandringer koden står for:

- M0.... Uspesifikk morfologi**
- M1.... Forandring pga. skade (traume)**
- M2.... Medfødt misdannelse**
- M3.... Mekanisk forandring**
- M4.... Betennelse, fibrose, reparasjon**
- M5.... Degenerasjon, nekrose, avleiring, dystrofi, atrofi**
- M6.... Kromosomale og cytologiske forandringer**
- M7.... Vekst og modningsforstyrrelse**
- M8.... Svulster**
- M9.... Svulster**

På samme måte vil man innenfor morfologiavsnittet som omhandler betennelse (M40000) finne:

- M40000 betennelse**
- M40200 diffus betennelse**
- M40590 pseudomembranøs betennelse**
- M41000 akutt betennelse**
- M44000 granulomatøs betennelse**
- M44940 reumatoid knute**

Med en slik hierarkisk oppbygning kan man legge seg på ulike presisjonsnivåer i diagnoseregistreringen. Kodeverket er ment å inneholde en tilstrekkelig mengde koder som det er viktig å kunne velge innenfor, men det kan være hensiktsmessig å begrense den enkelte patologiavdelings diagnosearkiv til et betydelig mindre antall koder.

Morfologikoder brukes sammen med topografikode. Flere morfologikoder kan knyttes til samme topografikode. I mange tilfeller kan en justere ønsket detaljeringsnivå.

Eksempel på morfologikoder i kombinasjon med andre koder

TY1310 flanke

M88903 hematom

Akse for sykdommer

Innenfor patologidiagnostikk vil hovedvekten bli lagt på koding av morfologiske forandringer. Det kan likevel være hensiktsmessig å knytte bestemte sykdomsentiteter til et T-nummer eller M-nummer.

Sykdomskodehierarkiet

Sykdomskodene er inndelt i kategorier. Gastrointestinale, urogenitale og kardiovaskulære sykdommer har ikke sin egen overordnede felleskode, slik de øvrige sykdomskategoriene har. Ved behov for ny overordnede felleskoder eller nye detaljerte sykdomskoder, kontakt lab@ehelse.no.

S00700 infeksjon

S10000 stoffskiftesykdom

S20000 endokrinopati

S30500 leddsykdom

S40000 syndrom i det hematopoetiske system

S50000 multiple malformasjoner

gastrointestinale, urogenitale og kardiovaskulære sykdommer

S80000 nevromuskulær sykdom/syndrom

S90000 psykiatrisk sykdom

Eksempel på bruk av sykdomskoder i kombinasjon med koder fra andre akser

T28000 lunge

M44060 miliær granulomatøs betennelse

S01880 tuberkulose

Akse for etiologi

Etiologikodene beskriver årsaksfaktorer knyttet til entiteter i de øvrige aksene.

Hierarkiet av etiologier

Aksen for etiologi er, som de andre aksene, inndelt i kategorier. De øverste nivåene er som følger:

E01000 arvelig årsak

E10000 bakterie

E30000 virus

E40000 sopp

E43000 parasitt

E45000 orm
E50000 kjemikalie
E70000 medikament
E90000 fysisk agens

Eksempel på bruk av etiologikode sammen med koder fra andre akser

Anvendelsen av etiologikoder vil være særlig aktuell innenfor koding av obduksjons- og rettsmedisinsk patologi, f.eks.:

T00010 generalisert topografi (hele individet)
M44060 miliær granulomatøs betennelse
E20010 Mycobacterium tuberculosis

Et annen område er innen HPV-diagnostikken, hvor vi f.eks. har:

T83701 cervixkonus
P00017 cytologisk avskrap
E33406 humant papillomavirus type 6

Se ellers om koding på [Livmorhalsprogrammets nettsider](#).

Akse for funksjon

Funksjonskodene beskriver normale og abnorme funksjonelle tilstander og enheter. Kodene kan være knyttet til bl.a. ernæring, operasjonsstatus, behandling, transplantasjonsstatus, reseptorstatus, fertilitet, forgiftning og skader.

For øvrig kan F-aksen benyttes til å kode en del immunologiske funksjoner samt dybdevekst av svulster, se kapittel Akse for Morfologi (M).

Eksempel på bruk av funksjonskoder sammen med koder fra øvrige akser

Anvendelsen av funksjonskoder vil være særlig aktuell innenfor koding av obduksjons- og rettsmedisinsk patologi, f.eks.:

T00010 generalisert topografi (hele individet)
M10080 multiple alvorlige skader
FY1170 fall fra bygning
FY3300 selvmord

Akse for prosedyre (P)

Hva er prosedyrekoder

Aksen for prosedyrer er en sammensatt gruppe som omfatter administrative, preventive, diagnostiske og terapeutiske handlinger som er knyttet til sykdom. Denne aksen er ment som hjelp til å kode

diagnostiske og terapeutiske prosedyrer, og kan bl.a. benyttes til å kode hva slags type materiale man har til undersøkelse.

Hierarkiet i prosedyrekodene

For prosedyrekodene er ikke hierarkiet like tydelig som for eksempel hos topografikodene.

Vi har imidlertid en overordnet cytologikode,

P00011 uspesifisert cytologisk prosedyre

med en rekke underliggende mer detaljerte cytologikoder.

Vi har overordnet biopsikode,

P11300 biopsi

med en rekke underordnede biopsikoder.

Vi har overordnet kode for de øvrige typer av vevsuttak utenom biopsier,

P00100 annen histologi

med en rekke underordnede koder for reseksjoner, ekstirpasjoner og andre typer metoder for vevsuttak.

Vi har overordnet kode for molekylærpatologiske analyser,

P00500 molekylærpatologi

med en rekke underordnede koder for molekylærpatologiske analyser.

Vi har overordnet kode for behandlingsrespons,

P04800 behandlingsrespons

med underordnede mer utfyllende koder som beskriver den konkrete behandlingsrespons.

Vi har koder knyttet til livmorhalsscreeningsprogrammet,

P01541 livmorhalsprøve pga. symptomer/funn

P01542 oppfølging av celleforandringer og/eller positiv HPV-test

P01543 oppfølging etter konisering

P01544 ukjent årsak til livmorhalsprøve

P04010 ny prøve pga. tidligere funn

P06001 HPV primærscreening

Vi har koder for steg i produksjon av histologiske snitt.

Vi har koder for forsendelser av prøvematerialer.

Vi har koder som beskriver ulike former for samhandling rundt prøvematerialet.

Vi har koder for prøvematerialets tilstand:

- P00400** ferskt materiale
- P00401** materiale på ikke-fikserende vevstransportmiddel
- P00402** materiale på fikseringsvæske
- P00403** ufargede mikroskopiglass
- P00404** fargede mikroskopiglass
- P00405** preparerte blokker
- P00406** frossent vev
- P00407** digital fremstilling av prøvemateriale
- P00408** merket eller orientert preparat

Vi har koder for pakkeforløp, kommentarer til forsendelser, hastegrad og mye mer.

Eksempel på prosedyrekoder i kombinasjon med andre koder

- T71000** nyre
- P11430** nålebiopsi
- P32500** elektronmikroskopisk undersøkelse

NORPAT-koding

Koding for diagnostikk

Et svar til rekvierten på prøver undersøkt ved patologilaboratoriet kan bestå av en kode for topografi kombinert med en kode for morfologi. Noen ganger kan dette være tilstrekkelig informasjon, men ofte vil det være behov for å presisere og nyansere i fritekst.

I diagnostisk arbeid innenfor patologi vil i første rekke T- og M-aksene være aktuelle. Alle kodifiserte utsagn i patologidiagnostikken bør inneholde en T-kode. Til én T-kode kan man om nødvendig knytte flere koder fra en annen akse eller fra flere akser. Utover T- og eventuelt M-kode, kan man i en aktuell situasjon supplere med koder fra hvilken som helst av de øvrige akser, dersom det er ønskelig med en nærmere utdypning eller mer fullstendig registrering. Det er imidlertid fullt mulig i dette systemet å gå rett på sykdomskode eller funksjonell kode, for eksempel:

T65200; S62160

vil stå for **Crohns sykdom** (S62160) i **ileum** (T65200)

T000100; FY2200

vil stå for **generalisert topografi** (hele individet) (T00010) **drukning** (FY2220)

Koding for diagnostikeren

Diagnostikere kan bruke NORPAT for å finne igjen spesielle kasus. Dette kan igjen brukes til å gjøre opp et materiale eller til forskning. Ett eksempel kan være å legge til en relevant sykdomskode til en morfologikode for å kunne samle disse for senere å se på dem igjen i forskningsøyemed.

Koding for aktivitetsregistrering

Helse- og omsorgsdepartementet gav Direktoratet for e-helse i oppdrag å utarbeide et kodeverk for dokumentasjon av aktivitetene innenfor patologområdet. E-helse valgte å knytte kodene til den internasjonale terminologien SNOMED CT samt å legge kodene i NORPAT som allerede var i bruk som diagnosekodeverk.

Aktivitetskodeverket består av topografi og uttaksmetode som sammen utgjør prøvemateriale, samt analysekoder og koder for øvrige aktiviteter. Prøvematerialet danner utgangspunktet for registreringen. Det knyttes til aktivitetene og gir således et bilde på hva som skjer med hver prøve. Det kan gi avdelingene innsikt i egen aktivitet, det kan brukes for å sammenlikne seg med andre avdelinger og grunnlag for diskusjon om rett praksis.

Prøvemateriale kan kodes av rekvirent gjennom elektronisk henvisningsskjema, det kan kodes av mottak, eller det kan kodes senere i prosessen. Patolog kan gjenbruke den allerede registrerte topografikoden ved diagnosesetting, eller han kan velge en topografikode som passer bedre.

Patologilaboratoriet må sammen med fagsystemleverandør finne ut hvordan aktivitetene skal registreres.

Endringer som følge av innføring av aktivitetskodeverk

Prøvemateriale skal alltid registreres med en topografikode og en kode for uttaksmetode.

Gamle topografikoder som inneholdt opplysninger om uttaksmetode utgår. Tidligere kunne man benytte TOY200 cytologisk materiale fra hud som var en kode som samlet informasjon om både topografi og uttaksmetode. Dette kodes nå med separate koder T01000 hud og P00011 uspesifisert cytologisk prosedyre.

Helse- og omsorgsdepartementet gav i 2017 Direktoratet for e-helse i oppdrag å utarbeide et kodeverk som kunne beskrive aktiviteten i patologilaboratoriet. Laboratoriene skulle primært registrere den aktiviteten de selv hadde interesse av å dokumentere. Disse data skulle da i neste omgang kunne benyttes som grunnlag for en ny finansieringsordning.

Det nye kodeverket skulle være internasjonalt forankret og finnes derfor som SNOMED CT-koder. For å lette implementeringen i laboratorienes fagsystemer, er aktivitetskodene også lagt i NORPAT, som allerede er i bruk til diagnostikk.

Aktivitetskodeverket består av koder for forberedelser til analyser, analyser, samhandling og annet. Aktivitetene skal knyttes til et prøvemateriale. Prøvematerialet består av kode for topografi og kode for uttaksmetode.

Kodeverket har hele tiden inneholdt koder for å beskrive deler av aktiviteten i patologilaboratoriet. Fra 2019-versjon er dette utvidet etter at Direktoratet for e-helse laget en rekke nye aktivitetskoder som ledd i oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Disse aktivitetskodene er delt inn i kategorier: samhandling, prøvematerialets tilstand, forberedelser, analyser og annet.

Koder for samhandling

NORPAT inneholder koder som beskriver aktiviteter innen samhandling med aktører i og utenfor patologilaboratoriet.

P30340 tverrfaglig møte

kan benyttes der patologen bidrar inn i et multidisiplinært møte med ett gitt prøvemateriale for en pasient.

P20711 prøve gransket av flere

kan benyttes for hver ekstra patologspesialist ved laboratoriet som vurderer et prøvemateriale og bidrar til diagnostisk avklaring. Koden vil identifisere prøver som er ekstra ressurskrevende i medgått arbeidstid for patologen. Koden er ikke en direkte erstatning for takst 705r i Poliklinikkforskriften, og den skal ikke benyttes der kasus er vist frem i undervisningsøyemed.

P20703 mottak av prøvemateriale i laboratoriet

kan benyttes ved ethvert mottak av prøvemateriale i laboratoriet.

P20704 mottak av innkalt prøvemateriale fra annet laboratorium for sammenlikning eller ny vurdering

kan benyttes der initiativet til mottak av materiale kommer fra eget laboratorium og hensikten er å sammenlikne prøver fra samme eller beslektet pasient eller når egne rekvisitter eller andre har bedt om at prøven skal sees på nytt av egne patologer. Koden skal ikke benyttes dersom initiativet til undersøkelse kom fra en annen institusjon.

P20705 mottak av ikke-innkalt prøvemateriale for ny vurdering

kan benyttes der initiativet til mottak kommer fra en annen institusjon hvor prøvematerialet allerede er vurdert og de ber patologer ved ditt laboratorium om å ny vurdering. Koden skal ikke benyttes dersom initiativet til undersøkelse kom fra ditt eget laboratorium.

P20706 utsendelse av prøvemateriale fra laboratoriet

kan benyttes ved enhver utsendelse av prøvemateriale fra eget laboratorium.

P20707 utsendelse av prøvemateriale innkalt av andre

kan benyttes der initiativet til utsendelse kom fra annen institusjon. Koden kan ikke benyttes der initiativet til utsendelse kom fra eget laboratorium.

P20708 utsendelse av prøvemateriale for ny vurdering

kan benyttes der hvor initiativet for utsendelse kommer fra eget laboratorium. Koden kan ikke benyttes der hvor initiativet kom fra annen institusjon.

P20709 regranskning av materiale fra eget arkiv

kan benyttes når et materiale som allerede finnes i laboratoriet skal vurderes på nytt. Det kan være ferskt materialet, materiale på transportmedium, fiksert materiale, frossent materiale, ufarget snitt, farget snitt, blokk, digitalt bilde, etc.

P31001 biopsi- eller cytologiprøve tatt fra pasient av patolog

kan benyttes når patolog har tatt ut prøvemateriale, f.eks. ved egen poliklinikk eller ved andre avdelinger på sykehuset.

P31002 cytologisk vurdering utenfor patologiavdeling

kan benyttes når vurdering er gjort utenfor patologiaboratoriet.

P31003 pasientnær vurdering av prøvematerialets representativitet

kan benyttes når representanter for patologiavdelingen bistå ekstern prøvetaker.

P31001, P3002 og P31003 kan kombineres for å gi et mest mulig riktig bilde av aktiviteten.

Koder for prøvematerialets tilstand

NORPAT inneholder koder for å beskrive prøvematerialets tilstand.

P00400 ferskt materiale

P00401 materiale på ikke-fikserende vevstransportmiddel

P00402 materiale på fikseringsvæske (Dette inkluderer ennå ikke fiksert vev på fikseringsvæske, ferdig fikserte preparater og alle stadier imellom)

P00403 ufargede mikroskopiglass

P00404 fargede mikroskopiglass

P00405 preparerte blokker

P00406 frossent vev

P00407 digital fremstilling av prøvemateriale

P00408 merket eller orientert preparat

Kodene kan kombineres med koder for mottak eller utsendelse av prøvemateriale.

Koder for forberedelser til fremstilling av tolkbare produkter

NORPAT inneholder koder for registrering av aktiviteter som kommer i forkant av det å lage de produktene som patologen kan stille diagnose på.

Generelle forberedelser til histologi

P32380 fotografering av makropreparat

P32383 fotografering av makropreparat og dokumentasjon av snittuttak

P32384 fotografering av makropreparat, dokumentasjon av snittuttak og avstand til reseksjonsrender

Forberedelser til produksjon av histologiske snitt

P32142 makrobeskjæring og snittuttak

P32144 dehydrering av vev

P32143 dekalsinering

P32153 lage standardblokk

P32146 lage stor blokk

P32147 lage plastblokk

P32148 lage glass med snitt

P32149 lage glass med storsnitt

P32151 omstøping av vev i blokk

P31240 lage celleblokk

P31070 lage imprint

P32160 mikrodiseksjon

Forberedelser til molekylærpatologi

P33540 ekstraksjon av DNA

P33541 ekstraksjon av RNA

P32160 mikrodiseksjon

Forberedelser til elektronmikroskopi

P32170 preparering av vev under stereomikroskop

P32171 lage kontrasterte grid til elektronmikroskopi

P32172 lage ikke-kontrasterte grid til elektronmikroskopi

Diverse koder for aktivitet

P32390 fotografering av snitt – mikrofoto

P29500 dokumentasjon av fysiske skader etter tortur

Koder for analyser

NORPAT inneholder noen koder for analyser. Denne kategorien vil bli utvidet i senere versjoner av kodeverket, slik at avdelingene får et felles sett med analysekoder som vil lette samhandling.

Eksempel på koding av nålebiopsi vs eksisjon av prostata

T77100 prostata

P11430 nålebiopsi

P32120 rutinefarging x 4

P36550 immunhistokjemisk undersøkelse x 2

P30340 tverrfaglig møte

Her er det utført rutinefarging og immunfarging på en nålebiopsi fra prostata og kasus er diskutert på tverrfaglig møte

T77000 prostata og vesicula seminalis

P11000 reseksjon

P32383 fotografering av makropreparat og dokumentasjon av snittuttak

Her er det registrert at man har fotografert makropreparatet og dokumentert snittuttak på et prostataresektat.

Kommentarer

Bokformen av 2002-versjonen angav i organsystemavsnittene ulike betydninger av morfologikodene alt etter topografi. NORPAT inneholder ikke slike anvisninger.

Helsedirektoratet har signalisert at de vil knytte refusjon til prøvemateriale. Antakelig blir det derfor nødvendig å registrere minst én overordnet topografikode pluss en av cytologi/biopsi/annen for å få refusjon for poliklinisk prøve.

Det er ikke meningen at hvert laboratorium skal registrere alle de aktiviteter som er listet i kodeverket. De skal registrere den aktiviteten som gir mening å registrere for egen del. I tillegg må de registrere de aktivitetene Helsedirektoratet kommer til å knytte til finansieringsordningen for å få refusjon.

Det er ikke ønskelig at patologene skal oppleve en økt registreringsbyrde.

For å sammenlikne aktivitet på tvers av avdelinger, må det kodes likt. Felles regler for koding må utvikles av fagmiljøene. Ved spørsmål om koding eller identifisering av områder som krever samordning, ta kontakt med lab@ehelse.no.